

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 23 Temmuz 2020
Sayı: 1954

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van'da 27 Haziran 2020'de Gevaş ilçesi Altınsaç Mahallesi mevkiinden Van Gölü'ne açılan tekne bir süre sonra batmış, yürütülen arama çalışmaları sonucunda tekne Çarpanak Adası açıklarında 106 metre derinlikte bulunmuştur. Jandarma İç Güvenlik Timleri, Su Altı Arama Kurtarma (SAK) ile Sahil Güvenlik ekiplerinin arama çalışmaları sonucu batık tekneden 60 mültecinin cesedi çıkarılmıştır.

2019 yılında ve 2020'nin ilk aylarında da yine Van ili sınırları içerisinde gölde boğularak, trafik kazasında ve donarak yüzlerce kaçak göçmen yaşamını yitirmiştir. Artan olaylar nedeniyle Van Gölü çevresinin kaçak göçmenlerin yeni ölüm rotasına dönüştüğü belirtilmektedir.

Türkiye-Iran sınır hattında bulunan Van Gölü çevresinde son dönemlerde artış gösteren insan kaçakçılığı ve sınır güvenliği ihlallerinin nedenlerinin araştırılması, bölgedeki sınır ihlalleri ve insan kaçakçılığının ülkemiz güvenliği için yarattığı risklerin belirlenmesi, sınır güvenliğimiz için alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi, sınırlarımızda insan kaçakçılığı yapan şebekelerin iç ve dış bağlantılarının ortaya çıkarılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'nci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

Yüksel Mansur KILINÇ
Bursa M.Ü.

Bedri Sarker
Tuzluklu

Yüksel Mansur KILINÇ
İstanbul Milletvekili

İsmail Hakan Çiner
Karaman M.Ü.
İ. A. M. M.

Abdullah KUTLUK
A. G. M. M.

GEREKÇE

Kara sınırlarının uzunluğu 2.949 km ve kıyı sınırlarının uzunluğu 7.816 km olan ülkemizin toplam sınır uzunluğu 10.765 km'dir. Ülkemiz ile Suriye arasındaki 911 kilometre, İran ile 560 kilometre, Irak ile 384 kilometre olan sınırlarımız, terörizm ve insan kaçakçılığı açısından sınırlarımızın en riskli bölümlerini oluşturmaktadır.

Kara sınırlarımızın güvenliği Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın sorumluluğundayken sınırlarımızdaki mülki, adli ve askeri görevler çerçevesinde Jandarma Genel Komutanlığı'nın sorumluluğu da bulunmaktadır. Sınır ötesi operasyon yapma, istihbarat toplama yetkisiyle Milli İstihbarat Teşkilatı'nın da sınırlarda kontrol sorumluluğu bulunmaktadır.

Suriye'deki iç savaş sürecinin kısmen kontrol altına alınması, güvenlik güçlerimizin Suriye sınır bölgelerinde düzenlediği sınır ötesi operasyonlar sonucu Suriye sınırındaki yasadışı geçişlerin zorlaştırılması ile birlikte özellikle Afganistan, Pakistan ve Kuzey Afrika ülkeleri kaynaklı insan kaçakçılığı faaliyetlerinin Türkiye-İran sınırına kaydırıldığı belirtilmektedir. Bölgede yaşanan olaylar da bu tespiti doğrular niteliktedir.

2019 yılının nisan ve mayıs aylarında Van'ın Başkale ilçesinde 1'i vurulmuş, 24'ü donmuş toplam 25 kaçak göçmenin cesedi bulunmuştur. Aralık 2019'da 71 göçmen taşıyan tekne alabora olmuş, 7 göçmen hayatını kaybetmiş, aynı günlerde Özalp ilçesinde 57 göçmenin bindirildiği minibüs şarampole yuvarlanmış, 17 kişi can vermiştir. Mayıs 2020'de de Çaldıran'da donmuş 19 Afgan göçmen bulunmuştur.

Son olarak Van Gölü'nde kaçak göçmenleri taşıyan teknenin batması sonucu aralarında çocukların da bulunduğu 60 mültecinin cesedine ulaşılmıştır. Batan tekneden sağ olarak kurtulan şahısların verdiği ifadelere göre Türkiye-İran sınırındaki insan kaçakçılığını koordine eden şebekenin mensupları Van'ın köylerinde faaliyet yürütmekte, bu yasadışı faaliyetlerde elde edilen parasal imkanlarla bölgede birçok sivil ve resmi kişilerin de suça bulaştırıldığı yerel kaynaklar tarafından ileri sürülmektedir.

Van Barosu Göç ve İltica Komisyonu görevlerinin verdiği bilgilere göre Afganistan'dan Türkiye'ye uzanan insan ticareti ağında Van Gölü'nün kaçak göçmenlerin yeni ölüm rotasına dönüştüğü, insan ticaretinde sosyal medyanın da etkili şekilde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Başta Van ve çevresi olmak üzere bölgede sınır güvenliğinin sağlanması ve insan kaçakçılığın önlenmesi için etkili tedbir alınmaz ise 1639'daki Kasrı Sirin Anlaşması'ndan bu yana hemen hemen aynı şeklini koruyan, Ortadoğu'nun en istikrarlı siyasi sınırlarından olan Türkiye-İran sınırı, ülkemizin güvenliğini ve istikrarını tehdit eden büyük sorunlara kaynaklık edecektir.

